

A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda Minősített Tehetséggondozó Műhely alapítása óta nagy figyelmet fordít a tehetséggondozásra. Folyamatosan fejlesztik a tehetséggondozó programot az iskolában, hogy megfeleljen a dinamikusan változó elvárásoknak, és minél nagyobb sikerrel készítsék fel a diákokat a jövőre.

Felkerestük a Minősített Tehetséggondozó Műhelyként is funkcionáló tehetséggondozó intézményeket, és beszélgettünk azok vezetőivel és pedagógusaival. Ezáltal mutatjuk be, hogy napjainkban pontosan mit jelent az iskolai tehetséggondozás, hogyan élik meg a szakemberek, és mit tanácsolnának a tanároknak, szülőknek annak érdekében, hogy minél eredményesebbek legyenek ezen a területen.

A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda Minősített Tehetséggondozó Műhely (MTM) alapítása óta nagy figyelmet fordít a tehetséggondozásra. Ez kezdetben a tagozatos oktatást jelentette, de már a 2000-es években meghonosodott a komplex tehetséggondozás. Folyamatosan fejlesztik a tehetséggondozó programot az iskolában, hogy megfeleljen a dinamikusan változó elvárásoknak, és minél nagyobb sikerrel készítsék fel a diákokat a jövőre. Turi Katalin intézményvezető ugyanakkor arra is felhívja a figyelmet, hogy motiváció és kitartás nélkül nehezen képzelhető el a tehetségfejlesztés.

- *A PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban mióta valósulnak meg tehetséggondozó programok?*

Egyetemi gyakorlóiskola lévén lényegében az intézmény alapítása óta, hisz a 70-es években alakult „tagozatos” oktatás már feltétlenül tehetséggondozásnak számít. Az általános iskolákban angol/német tagozatok, a gimnáziumban matematika és német nyelv működött tagozatként - és máig is - a legkorábban, ehhez csatlakozott a felsőoktatás igényei szerint az informatika, a biológia-kémia, biológia-fizika és az angol nyelvi tagozat, majd később a testnevelés.

Ugyancsak régi múltra tekint vissza a versenyfelkészítés, mely szintén egy hagyományos formája a tehetséggondozásnak. Intézményünk tagintézményei városi, megyei, sőt országos dobogós helyezésekkel is bírnak.

A komplex tehetséggondozás a 2000-es évek közepétől honosodott meg, amikor a nívócsoportos oktatás mellé, valamint a tanórai dúsító, gazdagító programok kiscsoportos és egyéni tehetséggondozás is társult. Ezzel kapcsolódott össze, hogy egyre több pedagógus szerzett különböző továbbképzéseken célzott tehetséggondozó ismereteket.

A jelenlegi vezetés ezekre az alapokra építve honosította meg 2015 után a rendszeres tehetségazonosító méréseket. Létrehoztuk segítő szakemberekkel a mentálhigiénés csapatot, mely a pszichológusi tagok révén ebben nagy szerepet kap. Az intraperszonális terület kivételével valamennyi tehetségterületet valamilyen formában bekapcsoltuk a tehetségfejlesztésbe, mindemellett 2016 óta működnek tehetségműhelyek.

Rendszeressé váltak tehetségnapjaink, elindult egy belső, tervezett tudásmegosztás, tehetséggondozó munkaközösségekben. 2017-ben a Gyakorlóiskolák Országos Konferenciáját szerveztük meg, melynek középpontjában a tehetséggondozó módszerek és azok hallgatói aspektusai álltak. Minden tagintézmény tehetségpontként is működik, 2018 óta a székhely Európai tehetségpontként.

2016-ban készült Tehetséggondozó Programunk jelenleg is a Pedagógiai Programunk része.

- *A tapasztalataik szerint melyek a leggyakoribb és legnagyobb kihívások a tehetséggondozás területén?*

Különösen középfokon jelent kihívást a tanulóink nagyfokú leterheltsége, amely komoly gátat szab a tanórán kívüli tehetségfejlesztő programjainknak. Természetesen ugyanez a pedagógusok leterheltségére is igaz.

Kihívásnak éljük meg, hogy egyre nehezebb célzott, komplex fejlesztési programokat kidolgozni, illetve megvalósítani finanszírozott óraszámkeretek hiányában.

Vannak olyan gyors eredményt produkáló „tehetséggondozók” (főleg a sport és a művészetek terén), akikkel nem versenyezhet egy iskolai tehetséggondozás: itt néha hamis ígéretek reményében a valóban tehetséget mutató területekről vonják el a tanulókat.

- *Mit jelent az intézmény életében, hogy Minősített Tehetséggondozó Műhelyként is működik, illetve, hogy – akár tágabb értelemben is – részt vesz a Tehetségek Magyarországa projektben?*

Az MTM pályázat lehetősége szerencsésen esett egybe az intézmény átszervezésével és ezzel összefüggésben a vezetéváltással. Az új vezetés mind a tagintézményekben, mind a többcélú intézmény egészében komoly segítő eszközként tekinthetett a lehetőségekre.

Kiemelendőnek vélem, hogy a cím és az ezzel kapcsolatos közös szakmai feladatrendszer rendkívül jótékony hatással volt a szervezeti kultúrára. Erősödött a belső kapcsolatrendszer, a közösen teljesített továbbképzések közös

szakmai kapcsolatot is jelentettek. Az MTM cím elnyerése óta sokkal egyszerűbb közös projekteket megvalósítani azoknak a szakmai kapcsolatoknak a bázisán, amelyeket e programban való részvételünk erősített meg.

A Nemzeti Tehetség Központ támogatása nélkül a továbbképzések ilyen méretekben és minőségben nem valósultak volna meg intézményünkben. Ugyancsak jelentős támogatás volt a rendszeressé tett tehetségnapokhoz való hozzájárulás.

Különleges lehetőség a mentorok alkalmazása, ez a program nélkül biztosan nem valósult volna meg.

Kétségtől erősítette e cím azt a tudásmegosztó tevékenységet is, amelyet elláthatunk, elsősorban a társ gyakorlóiskola (Szekszárd) pedagógusai, és a PTE partnerintézményei körében. Az évente megtartott Mentorforumok jó lehetőséget biztosítottak arra, hogy a szekciókban megosztható tehetséggondozó tapasztalatok megbeszélésére is sor kerülhessen, elsősorban olyan nézőpontból, mely a pedagógusjelöltek szakmai ismereteinek fejlesztését támogatja.

Összefoglalva: ez a cím és az azzal járó lehetőségek segítették tudatosabbá és tervezhetővé tenni, rendszerbe foglalni tehetséggondozó folyamatainkat, segítettek abban, hogy a tehetséggondozással foglalkozó szakembereket időnként elismerhessük, teret biztosíthassunk számukra a nagy közösség előtti megmutatkozásra, tapasztalataik átadására. Mentoraink kiváló szakmai kapcsolatot alakítottak ki országosan is a közös képzéseknek köszönhetően. Tehát központi, közös üggyé vált a tehetséggondozás.

- *Tapasztalataik szerint az alap pedagógiai ismereteken, készségeken és kompetenciákon túl szükségük van-e speciális ismeretekre, technikákra a tehetséggondozásában résztvevő tanároknak? Ha igen, melyek ezek?*

Ismerni kell a tehetséggondozás lényegi sajátosságait, tehetségmodelleket. Tudni kell komplex tehetséggondozó programot összeállítani, ehhez megfelelő pszichológiai, didaktikai ismeretre van szükség.

Képessé kell válni a tehetségek felismerésére azon a szinten, amire a további fejlesztéshez szükség van, ismerni kell, hogy milyen segítő kapcsolatrendszer vonható be a fejlesztésbe, de ugyanilyen fontos, hogy hozzá tudjuk segíteni a gyermekeket a sikerélményekhez, és motiválni tudjuk a tanítványokat.

El kell fogadni persze azt a tényt, hogy nem mindenki képes a tehetségek gondozására. Ez nem jelenti azt, hogy rossz vagy gyengébb pedagógus lenne. Vagyis nem pusztán ismereteken, technikákon alapul a jó tehetséggondozó

tudománya.

- *Milyen tanácsokkal látnák el a tehetséges diákok szüleit?*

Amikor gyermekeikben felfedezni vélnek az átlagosnál jobb képességeket, forduljanak bizalommal a pedagógusokhoz, hogy ezt meg tudják-e erősíteni. Fogadják el segítő szakemberek tanácsait. Ne pszichológiai kérdésként álljanak a többtől különböző gyermekükhöz, de ha szükséges, kérjenek pszichológusi segítséget.

Ne pusztán a gyermekek erős oldalainak fejlesztését helyezték előtérbe, hanem lássák meg azt a gyenge oldalt, ami megfelelő fejlesztés híján gátolni fogja a tehetség tényleges kibontakozását.

Ne feledkezzenek meg a szükséges lazító programokról sem. Erre minden tehetséges gyermeknek szüksége van, akkor is, amikor csak ígéret.

Tájékozódjanak az igénybe vehető segítségről, hiszen ma már ennek tág tere van.